

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 9 czerwca 2022 r.

BADK.DPK.133.80.2022

P10-33/22	Data wpływu petycji 6 maja 2022 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 8 czerwca 2022 r.

RENTY, ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

TEMAT

ZMIANY W PRZEPISACH W ZAKRESIE:

- renty socjalnej,
- renty rodzinnej,
- zasiłku pielęgnacyjnego,
- dodatku pielęgnacyjnego,
- waloryzacji rent i emerytur z FUS.

WNOSZĄCY PETYCJE: petycja indywidualna

Osoba fizyczna

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjęcie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej renty socjalnej i zbiegu renty rodzinnej, zmiany zasad wyliczania i podwyższania zasiłku pielęgnacyjnego oraz waloryzacji dodatku pielęgnacyjnego i waloryzacji rent i emerytur w 2023 r.

Autor petycji wnosi o wprowadzenie zmian w przepisach skutkujących następującymi rozwiązaniami:

- renta socjalna stanowiłaby 100% minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207), obowiązującego w danym roku;

- w wypadku zbiegu uprawnień do renty socjalnej z uprawnieniami do renty rodzinnej, kwota renty socjalnej miałaby ulegać takiemu obniżeniu, aby łączna kwota obu świadczeń nie przekraczała 300% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Kwota obniżonej renty socjalnej nie mogłaby być niższa niż 10% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy;

- wskaźnik corocznej waloryzacji – podwyższenia zasiłku pielęgnacyjnego oraz waloryzacji dodatku pielęgnacyjnego, był równy procentowemu wskaźnikowi inflacji na koniec roku kalendarzowego;

- wskaźnik waloryzacji rent i emerytur w 2023 r. byłby równy wskaźnikowi inflacji na koniec 2022 r., jednak nie mniejszy niż 12%;

- wprowadzenie w/w postulatów od 1 stycznia 2023 r.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Autor petycji wskazał, że jego postulaty są w pełni uzasadnione społecznie – gospodarczo – ekonomicznie, przede wszystkim są solidarne z najbardziej potrzebującą grupą społeczną w Polsce.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 240) w **art. 6 ust. 1** stanowi, że renta socjalna wynosi 100% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy ustalonej i podwyższonej zgodnie z ustawą o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z **art. 9 ust. 1** ustawy, w przypadku zbiegu uprawnień do renty socjalnej z uprawnieniem do renty rodzinnej kwota renty socjalnej ulega takiemu obniżeniu, aby

łączna kwota obu świadczeń nie przekraczała 200% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Kwota obniżonej renty socjalnej nie może być niższa niż 10% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Renta socjalna nie przysługuje, jeżeli kwota renty rodzinnej przekracza 200% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy (ust. 2). Osoba ubiegająca się o rentę socjalną bądź ją pobierająca jest obowiązana powiadomić jednostkę organizacyjną Zakładu przyjmującą wnioski bądź wypłacającą rentę socjalną o posiadaniu uprawnień do renty rodzinnej oraz organ emerytalno-rentowy wypłacający rentę rodzinną o posiadaniu uprawnień do renty socjalnej (ust. 3).

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 615) w **art. 16 ust. 4** stanowi, że zasiłek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości **215,84 zł** miesięcznie.

Zgodnie natomiast z **art. 18** ust. 1 ustawy - kwoty, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2 oraz w art. 15b ust. 2, oraz wysokość świadczeń rodzinnych, z wyłączeniem wysokości świadczenia pielęgnacyjnego, podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyników badań prognozy wsparcia dochodowego rodzin.

Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 504) w **art. 75** ust. 1 stanowi, że dodatek pielęgnacyjny przysługuje osobie uprawnionej do emerytury lub renty, jeżeli osoba ta została uznana za całkowicie niezdolną do pracy oraz do samodzielnej egzystencji albo ukończyła 75 lat życia, z zastrzeżeniem ust. 4.

Dodatek pielęgnacyjny wynosi **239,66 zł** miesięcznie (ust. 2). Kwotę dodatku pielęgnacyjnego podwyższa się przy zastosowaniu wskaźnika waloryzacji emerytur i rent od miesiąca, w którym przeprowadzana jest waloryzacja (ust. 3).

Na mocy **art. 88** ust. 1 ustawy emerytury i renty podlegają corocznie waloryzacji od dnia 1 marca. Waloryzacja polega na pomnożeniu kwoty świadczenia i podstawy jego wymiaru przez wskaźnik waloryzacji. W wyniku waloryzacji kwota świadczenia nie może ulec obniżeniu (ust. 2). Waloryzacji podlega kwota świadczenia i podstawa jego wymiaru w wysokości przysługującej ostatniego dnia lutego roku kalendarzowego, w którym przeprowadza się waloryzację (ust. 3).

W **art. 89** ust. 1 wskazano, że wskaźnik waloryzacji to średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym zwiększony o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku

kalendarzowym. Wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych, określonym w ust. 1, jest średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów albo średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, jeżeli jest on wyższy od wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów (ust. 2).

Zwiększenie o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia jest przedmiotem corocznych negocjacji, w ramach Rady Dialogu Społecznego, przeprowadzanych w czerwcu, w roku poprzedzającym waloryzację (ust. 3).

Jeżeli Rada Dialogu Społecznego w terminie 14 dni od dnia przedstawienia przez stronę rządową partnerom społecznym informacji o prognozowanych wielkościach makroekonomicznych, w tym o wielkości wskaźnika inflacji, stanowiących podstawę do opracowania projektu ustawy budżetowej na rok następny, uzgodni, w drodze uchwały, wysokość zwiększenia, o którym mowa w ust. 3, wysokość tego zwiększenia podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym RP "Monitor Polski", w drodze komunikatu ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego (ust. 4).

Jeżeli nie nastąpi uzgodnienie stanowiska Rady Dialogu Społecznego w trybie ust. 3 i 4, Rada Ministrów określi w terminie 21 dni od dnia zakończenia negocjacji, w drodze rozporządzenia, wysokość zwiększenia, o którym mowa w ust. 3, biorąc pod uwagę informacje o prognozowanych wielkościach makroekonomicznych, w tym wielkość wskaźnika inflacji, stanowiących podstawę do opracowania projektu ustawy budżetowej na rok następny (ust. 5). Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego ogłasza w Dzienniku Urzędowym RP "Monitor Polski", do 25. dnia miesiąca poprzedzającego termin waloryzacji, wskaźnik waloryzacji składek za poprzedni rok i kwartał (ust. 6).

Zgodnie z **art. 73** ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS renta rodzinna wynosi:

- 1) dla jednej osoby uprawnionej - 85% świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu;
- 2) dla dwóch osób uprawnionych - 90% świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu;
- 3) dla trzech lub więcej osób - 95% świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu.

Za kwotę świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu, uważa się kwotę emerytury, z zastrzeżeniem ust. 3 i 3a, lub renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy (ust. 2).

DZIAŁANIA POWIĄZANE:

Wysokość renty socjalnej aktualnie obowiązująca wprowadzona została przez art. 1 ustawy z dnia 9 maja 2018 r. o zmianie ustawy o rencie socjalnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 933) zmieniającej ustawę od 1 czerwca 2018 r.

Zasiłek pielęgnacyjny w kwocie **215,84 zł** obowiązuje od 1 listopada 2021 r. Kwota wynika z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokość świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna. Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych ze względu na weryfikację zasiłku w 2021 r. - kolejna weryfikacja przypada na 2024 rok.

Dodatek pielęgnacyjny w kwocie **239,66 zł** wynika z komunikatu Prezesa ZUS z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie miesięcznej kwoty przeciętnej emerytury, miesięcznej kwoty przeciętnej renty z tytułu niezdolności do pracy, miesięcznej kwoty przeciętnej renty rodzinnej, wypłacanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, kwoty dodatku za tajne nauczanie, dodatku kombatanckiego, dodatku pielęgnacyjnego i dodatku dla sierot zupełnych, kwoty świadczenia pieniężnego przysługującego żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych, kwoty świadczenia pieniężnego przysługującego osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, kwot maksymalnych zmniejszeń emerytury lub renty oraz kwot emerytur i rent wolnych od egzekucji i potrąceń (M. P. z 2021 r. poz. 222).

Zgodnie z § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2021 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2022 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 1690) – od 1 stycznia 2022 r. minimalne wynagrodzenie za pracę stanowi kwotę 3 010 zł.

INFORMACJE DODATKOWE:

Rzecznik Praw Dziecka w marcu 2021 r. wypowiedział się w sprawie wysokości zasiłku pielęgnacyjnego i jego waloryzacji. Występując o zmiany przepisów w tej sprawie do Minister Rodziny i Spraw Społecznych, Rzecznik Praw Dziecka wskazał, że kwota zasiłku pielęgnacyjnego powinna podlegać corocznej waloryzacji, jak ma to miejsce w przypadku świadczenia pielęgnacyjnego. Aktualnie obowiązująca wysokość tego zasiłku nie sprostą oczekiwaniom rodziców dzieci z niepełnosprawnościami, którzy każdego dnia podejmują

wysiłek zarówno materialny, jak i fizyczny związany z opieką i stałą rehabilitacją takiego dziecka¹.

Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji w 2021 r. rozpatrywała petycję nr **P10-29/21**, tego samego autora, dotyczącą ustalenia terminu wypłaty zasiłku pielęgnacyjnego do 1-go dnia każdego miesiąca i podwyższenia jego kwoty, podwyższenia renty socjalnej i najniższej renty rodzinnej oraz ustalenia kwoty minimalnej waloryzacji rent i emerytur.

Komisja zapoznała się z informacją Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej o przedmiocie petycji. Po przeprowadzeniu dyskusji, wobec negatywnej opinii Ministerstwa o postulatach petycji, senatorowie w głosowaniu zdecydowali o niepodejmowaniu prac nad petycją².

OPRACOWAŁA

Joanna Maria Leśniarek

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz

---

¹ <https://www.infor.pl/prawo/zasilki/zasilek-pielagnacyjny/5227493,Zasilek-pielagnacyjny-dla-dziecka-RPD-wnosi-o-podwyzke.html>

² <https://www.senat.gov.pl/prace/petycje/wykaz-tematow-petycji/petycja,587.html>